

met de vleugels, maar kon zich niet oprichten, en nog maar zeer gebrekkig loopen. Toen ik het opnam, zag ik, dat het een sprinkhaan-rietzanger was. Het voorkomen van dezen vogel op dien tijd in onze duinen, duidt met vrij groote zekerheid op zijn broeden aldaar. Hoe het zij, ik nam het dier mede naar huis, maar den volgenden dag was het dood. Ik liet het opzetten, maar tot mijn spijt bij eenen onhandigen preparateur, die het dier geheel verknoeide.

Dit is het eenige geval, dat mij bekend is. Gaarne zou ik over deze duistere zaak iets van de Redactie hooren,

Den Haag.

P. FESCH.

Zoo heel erg duister is deze zaak toch niet. U hebt de Sprinkhaan-Rietzanger bij 's Gravenhage gezien; ik heb hem gevonden onder Vogelenzang, bij Velzen, Castricum en bij Bergen, volgens Schlegel is hij om Haarlem bekend genoeg, om er daar een volksnaam op na te houden: hij wordt daar Stapel genoemd. Ook tusschen Beek en Loerbeek en in de buurt van Deutichem heb ik verleden zomer een paar allerliefste families ervan met jongen erbij kunnen waarnemen. Ook elders in Gelderland en ook in Brabant komt hij tamelijk veel voor; altijd op heidegrond, waarom Keulemans hem dan ook in zijn boek onder de naam „heidezanger” ten tooneele voert. Want met *riet* heeft hij weinig uit te staan daar hij bij voorkeur op droge plaatsen nestelt. Ik zou er haast een weddenschap op durven aangaan, dat hij dit jaar ook in 't Utrechtsche gevonden zal worden, waaruit dan blijken zal, dat dit prachtige vogeltje gelukkig ook al weer niet zoo zeldzaam is, als de boeken wel gelieven te vertellen.

J. P. T.

Een vragenlijstje.

Geachte Redactie,

Daar u zoo vele vragen in uw tijdschrift beantwoord hebt, heb ik hoop, ook op de mijne een antwoord te ontvangen. Er zijn er meer dan een, want telkens, stelde ik het uit, en zoo kwamen er hoe langer hoe meer. Als ik nog langer wacht, worden ze ontelbaar; zij zijn de volgende:

1. Is kroos altijd groen? In de omstreken van Utrecht zijn zooveel roode slooten, of komt dit door andere plantjes?

2. 's Winters en in den kersentijd zijn hier veel Vlaamsche gaaien, die van voren rood zijn, met blauw en wit gekleurde vleugels en een ronden roodbruinen kop. Ze lijken in hunne bewegingen veel op eksters. Ik dacht dat de woorden: scholekster dezelfde vogel in Noord-Holland en meerkol in 't Betuwsch aanduidde en dat Vlaamsche gaai de algemeene naam was. Maar in den Dierentuin te Rotterdam zag ik onder den naam scholeksters of Vl. gaai geheel andere vogels, veel minder mooi. Hoe kan dat?

3. Wat is de geleerde naam voor „bouwman,” een aardig slank, grijs vogeltje, dat een beetje op een musch lijkt, met bruine smalle strepen op de vleugels en aan zijn keeltje; hij heeft verleden jaar een nest bij ons huis gebouwd: zijn eitjes, ten getale van vier zijn vuilrood gespikkeld; er kwamen slechts twee jongen groot. Het zijn erg zenuwachtige vogels, maar ze zingen, geloof ik, niet. Hier in de Betuwe noemt men ze „bouwmantjes.”

4. Ik zou wel eens den naam willen weten van die lichtgrijze vogeltjes met zwartpaarsen kop, en twee breede strepen van dezelfde kleur die aan weerszijden van hun hals beginnen en bij hun staart samenloopen. Het grijs is tusschen die twee strepen donkerder dan dat op hun borstje. Hun staart is nogal lang en bewegelijk en de heele vogel tamelijk lang en groot. Laatst zagen we ze hier, twee bij elkander, ze zijn zeer gracieus en heel mooi vind ik.

5. Is kantvrucht *specularia speculum* DC en spiegelvormend klokje *campanula speculum* de naam van dezelfde bloem? Den eersten vond ik in Bos en den tweeden in de Flora Batava III, maar de beschrijving in het eerste komt precies met het plaatje in het tweede overeen. Hier heb ik ze wel eens gevonden.

6. Wat is nevensgaande bloem? Ik heb hem maar op ééne plaats gevonden, nl. tusschen Halle bij Zelhem en Hengelo bij Vorden in den Achterhoek, op een hoopje bij elkaar aan een kant van den zandweg. Is het misschien *Parnassia palustris*?

7. En wat is eindelijk nevensgaand gras, dat ik hier gevonden heb?

Ik zie al met verlangen uit op een antwoord in *De Levende Natuur*.

Hoogachtend

D. S. v. d. BERGH.

P.S. Hoe heeten die meezen met lichtblauwe kopjes en ruggen?

Kroos wordt wel dikwijls rood, maar ik denk, dat, wat u bij Utrecht gezien hebt, een ander plantje is en wel *Azolla carolinensis*, ook wel bekend als „rood kroos”. Zooals u uit de naam kunt opmaken, is dit plantje, dat tusschen twee haakjes in 't geheel niet tot de familie der kroosachtigen (*Lemnaceae*), maar tot de orde der Watervarens behoort, eigenlijk uit Amerika afkomstig. 't Is net als de Waterpest, waar u wel eens van gehoord hebt, een vluchteling uit plantentuinen en op zijn minst even lastig, maar met dat al een magnifiek plantje voor 't aquarium.

Met meerkol en Vlaamsche gaai wordt dezelfde eksterachtige vogel bedoeld (*Garrulus glandarius*), maar de scholekster (*Haematopus ostralegus*) is een heel andere vogel, die tot de waadvogels behoort en bij u in de buurt wel zelden of nooit zal voorkomen.

De „geleerde” naam voor bouwmantje is *Motacilla alba*, meer bekend als kwikstaartje. Maar uw beschrijving klopt niet erg met het fraaie uiterlijk van 't welbekend bonte vogeltje.

De vogel van vraag vier kon wel een klauwier wezen, maar ik kan me die strepen nog niet goed voorstellen.

Sp. *Speculum* is dezelfde plant als *Campanula speculum*, de eerste naam is van Decandolle, de tweede van Linnaeus afkomstig.

Het gedroogde bloempje is *Parnassia* en het gras is geen gras, maar een Bloembies, *Juncus effusus*, en uw meezen zijn pimpelmeezen.

J. P. T.

Vanessa Atalanta.

In afl. 6, blz. 116 eerste jaargang *De Levende Natuur* werd een vraag gedaan over de zeldzaamheid van *Vanessa Atalanta* met een witte stip in den rooden band. M.i. zijn ze niet zoo zeldzaam, daar bij $\pm \frac{1}{2}$ van mijne admiraalvlinders de witte stip aanwezig is; dit heb ik uit mijne vlinders en die van anderen opgemaakt. Ik weet echter geen afzonderlijken wetenschappelijken naam.

Delft.

HENRI TUTEIN-NOLTHENIUS.

Voorwerpen op Spiritus.

Dezer dagen las ik in *De Levende Natuur* het opstel van den Heer Jaspers getiteld „Voorwerpen op Spiritus.”

Hoe goed de methode, om vuile of gekleurde spiritus helder te maken, door den schrijver aan de hand gedaan, ook moge zijn, toch is ze, dunkt me, voor verbetering vatbaar; want ze heeft dit groote nadeel, dat ze veel spiritus doet verloren gaan.

Inmers zal deze goed helder voor den dag komen, dan moet het filtreren uiterst langzaam geschieden en hierbij is niet te vermijden, dat een aanzienlijk deel de gelegenheid gelaten wordt om te verdampen.

Om dit te voorkomen, handel ik daarom gewoonlijk op de volgende wijs.

Ik doe in een glazen kolf of groote flesch vrij veel zeer fijne beenderenkool, giet hierop den te zuiveren spiritus, sluit den houder goed met een kurk af en laat hem eenigen tijd staan, doch schud den inhoud dagelijks af en toe goed door een.

Om dit doorschudden niet te vergeten, plaats ik den houder op een plek, die hem mij herhaaldelijk in 't oog doet vallen.

Na enkele dagen giet ik den spiritus, na goed bezonken te zijn, voorzichtig af in een trechter met papierfilter, gedeut met een glasplaat.

Winschoten.

W. W. SCHIPPER.

Een zeldzame vogel?

U zoudt mij zeer verplichten door in *De Levende Natuur* zoo mogelijk den naam op te geven van 't hieronder beschreven exemplaar uit de vogelwereld, dat hier te Oudenbosch dood gevonden is.

Watervogel: scheen kaal, pooten met gelobde zwemvliezen

als van den muskiet, pooten niet te lang, van kniegewricht tot einde langsten teen 15 c.M. Lengte vogel van punt van den bek tot einde staart 45 c.M., bek $3\frac{1}{2}$ c.M., niet getand, groote, op vetplaat gelijkende washuid, die $\frac{1}{3}$ van het voorhoofd bedekt. Staart zeer kort, lengte langste vleugelslagpin 23 c.M., lengte langste teen 9 c.M. Hals niet bijzonder lang. Kleur van het dier zeer donker blauw grijs, bijna zwart, kop zwart, pooten zwart, hier en daar iets groen.

Bij voorbaat mijn dank betuigende, hoogachtend,

Oudénbosch.

C. NANKMAN.

Wij plaatsen uw beschrijving als voorbeeld voor andere inzenders, die soms ook de naam van een vogel willen weten. Uw vogel is de gewone meerkoet. (*Fulica atra*).

Papegaaiduiker.

De zes-en-twintigste Februari werd te Heemstede bij Haarlem een jong wijfje gevonden van de Papegaaiduiker (*Fratercula arctica* L.). Het had de voorgaande avond en nacht hevig gestormd uit W.Z.W., en daaraan is het waarschijnlijk toe te schrijven dat die vogel, een echte zeevogel, betrekkelijk zoo diep binnenslands verzeild is geraakt. De papegaaiduiker wordt, zooals bekend is, nu en dan aan onze kust aangetroffen, maar meestal dicht aan zee. De voorwerpen, die men hier te lande vindt, zijn meest jonge vogels; ouden komen veel zeldzamer voor.

De soort broedt aan de kusten van de noordelijke Atlantische Oceaan, en van de IJszee, Zuid-Groenland, IJsland, Spitsbergen, enz. In vroegere jaren broedden zelfs enkele paren op Helgoland.

Het bij Heemstede gevonden exemplaar is opgezonden aan den heer H. H. ter Meer, te Leiden, die het mij heeft aangeboden en het voor mijne verzameling opzet.

Doorn.

SNOUCKAERT.

Geheimzinnige zaken.

Geachte Redactie.

Al sinds lang had ik mij voorgenomen, u eenige vragen te doen en telkens als zich iets voordeed, dat ik niet begreep, of waarvan ik gaarne meer wilde weten, dacht ik: 'k zal toch eens een brief schrijven aan de Redactie van „De Levende Natuur”. Maar, dan vond ik mijne vraag te flauw, dan had ik geen tijd vrij, om alles op te schrijven en nu ik er eindelijk toe gekomen ben, komt alles in eens en zou u mij zeer verplichten met een regeltje antwoord in uw tijdschrift op al de vragen, die ik nu, als 't ware, gegaard heb; letterlijk opgegaard.

U moet namelijk weten, dat ik alles, wat mij nieuw, belangrijk of aantrekkelijk in de natuur voorkomt opteeken en, zoo noodig er een paar schetsjes (die langzamerhand wel beter zullen worden, hoop ik) bijvoeg tot verduidelijking. Ik kan dus alles nog eens naslaan.

Met één ding zit ik nog; nl. met het onderscheiden van vogels. Ik hoop echter, door op 't voorbeeld van den heer Thijssse, getrouw een park te doorzoeken, ook wat van de gevederde zangers te weten te komen.

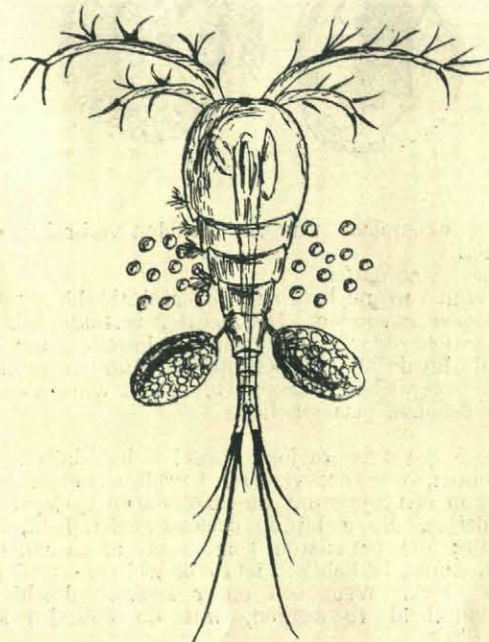
En nu maar voor den dag er mee, na deze treffende inleiding.

Aan den spoordijk van Amsterdam naar Sloterdijk heb ik in 1896, bij het eerste huis in dat dorp een *Papaver somniferum* in 't wild gevonden. Sloterdijk komt in de lijsten van den heer Heukels onder de vindplaatsen dier plant niet voor.

Den geheelen winter door heb ik eene flesch met slootwater, waarin hoornblad, soorten kroos, eenige slakken, cyclops, daphnia's, enz. op eene tamelijk warme plaats staan. Hoornblad droeg bloemen en winterknoppen tegelijk en de daphnia's verdwenen spoorloos. Waarheen? Ze zonken zeker dood naar den bodem, waar de eieren in 't voorjaar uit zullen komen. De cyclops bleven echter, evenals de slakken en een bloedzuiger, vroolijk in hun stopfleschwereld het leven genieten. Die flesch heeft me al heel wat geleerd of liever de inhoud ervan. Prachtig om te zien was bijv. de bloedsomloop in eene levende Daphnia onder het microscoop.

Nu had ik laatst eene cyclops in een druppel water onder het microscoopje (één van de tentoonstelling in 1895). Het was een groot wijfje met eiertaschjes. Daar zag ik wat te voorschijn komen aan beide zijden van het dier, kogelronde

lichaampjes, zoo groot als de eieren in de taschjes. Ze kwamen uit de gleuven of afscheidingen der ringen aan het achterlijf van het diertje. De balletjes werden met tamelijke vaart uitgestooten, verwijderden zich niet verder als op het schetsje hiernaast is aangegeven, bleven een poosje, soms 15 à 20 tellen op dezelfde plaats liggen en gingen dan weer, op dezelfde wijze, als ze gekomen waren, in het lichaam terug. Ook zag ik er eenige uiteenspringen als zeepbelletjes. Dit laatste deed het vermoeden bij mij rijzen dat het lucht zou wezen, welke het diertje uitademde. Zeker weet ik 't echter niet en als het zoo was, waarom ging dan de meeste uitgeademde lucht in het lichaam terug? En hoe gaat het onder water in de sloot?

Hetzelfde verschijnsel heb ik nog vele malen waargenomen. Bij eenige kon ik echter, hoe ik ook tuurde, geen belletjes (?) opmerken; bij de meeste zag ik er een paar, maar nooit meer zoo'n hoeveelheid als bij de eerste, waarvan ik het schetsje maakte. Meestal verschenen er, nadat het diertje een minuut of vijf onder het microscoopje geweest was en het vermoeid, zijne buitelingen gestaakt had, aan iedere zijde 1 of 2 kogeltjes.

Angstzweet zal het toch zeker niet geweest zijn!

En nu iets uit de plantenwereld:

Op bladzij 380 in Heukels schoolflora (7e druk) staat: „Aan eene duinhelling bij Noordwijk is de var. *sylvestris* (van *Convolvulus sépium* L.) met wijdere, stompe schutbladen en grootere, rozeroode, wit gestreepte bloemen gevonden.”

In den zomer van 1896 vond ik eene Winde, welke met die beschrijving vrij wel overeenkomt. U weet, dat van Diemerdam—Zeeburg, langs den Zuiderzeedijk eene streek ligt, die nu juist geen zeer zeldzame, maar vooral frisch ontwikkelde planten herbergt. Dat plekje is dan ook een Dorado voor terrariumhouders. Daar vond ik mijne Winde in gezelschap van 1,5 à 2 M. hooge Wilgenroosjes, *Epilobium hersutum* en *angustifolium* door elkaar. Ik heb het plantje gedroogd, zoodat ik het u, desverlangd, kan doen toekomen. De bloem is even groot als van de gewone *Conv. sépium*.

Op blz. 147 in „De Levende Natuur” staat eene afbeelding van het citroentje. Dezen zomer vond ik daarvan vele exemplaren op een open plekje in 't Baarnsche bosch. Er waren echter twee soorten, die we „groentjes” en „geeltjes” noemden. Ze waren prachtig, nog in 't geheel niet afgevlogen. De „geeltjes” waren geel en de „groentjes” lichtgroen; overigens was er geen verschil tusschen twee verschillende exemplaren op te merken. Kunt u mij nu ook zeggen, of er voor beide soorten een afzonderlijke Latijnsche naam bestaat en hoe die naam luidt?

Nevenstaand schetsje is eene afbeelding van wat ik laatst onder eene loep zag. Dat het iets met slakken te maken heeft, is mijne vaste overtuiging. Maar is het een slakkenei of een jong slakje? Tusschen het vuil, op den